

Délka trasy: cca 8 km

Počet zastávek: 15 informačních panelů

Výchozí bod: pěchotní srub N-S 84 Voda

Jak se na stezku dostanete:

autem – parkoviště OC v Náchodě – Bělovi (cca 350 m)

vlakem – zastávka Náchod-Běloves (cca 300 m)

autobusem – zastávka Náchod-Běloves, Kaufland (cca 400 m)

Přístupné objekty na trase:

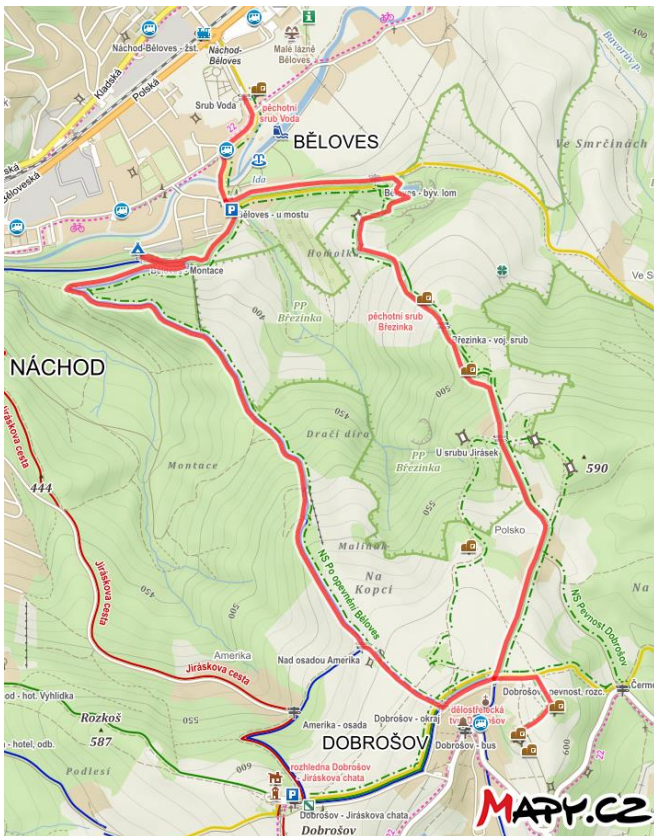
pěchotní srub Voda, pěchotní srub Březinka, pěchotní srub

Lom, dělostřelecká tvrz Dobrošov

Informace pro návštěvníky: MIC Malé lázně Běloves –

infocentrum.lazne@metonachod.cz, tel: +420 771 128 492

Informace o jednotlivých objektech: www.brezinka.cz

Další zajímavosti v okolí

Malé lázně Běloves

První písemná zmínka o Malých lázních v Náchodě-Bělovi pochází z 1. poloviny 19. století. Základním přírodním léčivým zdrojem byla alkalická kyselka. Později byl provoz lázní omezen a areál pomalu chátral.

V roce 2018 byla zahájena jejich obnova včetně vybudování repliky Vily Komenský. V areálu vznikla odpočinková zóna s kolonádou, obohacená třinácti pítky, z nichž proudí voda ze dvou nových zdrojů přírodních léčivých minerálních vod Jan a Běla. V prvním patře Vily Komenský najdete informační centrum s expozicí věnovanou lázeňství, v přízemí je umístěna kavárna.

Jiráskova turistická chata

Jiráskova chata na Dobrošově je jedním z nejvyhledávanějších turistických cílů v okolí Náchoda. Pojmenována byla po spisovatelci Aloisi Jiráskovi, slavném rodákovi z nedalekého Hronova. Původní útulna KČT tu byla postavena již v roce 1896. Brzy svou kapacitou přestala stačit rostoucí návštěvnosti, ale plány na stavbu nové chaty oddálila 1. světová válka. Stavba nové chaty podle plánů slovenského architekta Dušana Jurkoviče byla zahájena v květnu 1923 a již 28. září 1923 byla otevřena. V současnosti je kulturní památkou a stále slouží potřebám turistů. Více najdete na www.jiraskovachata.cz.

Jiráskova chata Dobrošov

Malé lázně Běloves

Text: Markéta Tomanová, Jakub Pokorný ve spolupráci s KVH Náchod a Richardem Švandou

Foto: archiv města Náchoda, Martin Hurdálek, archiv Richarda Švandy

Mapové podklady: Mapy.cz

Grafická úprava a tisk: CREOPRESS

Vydalo: město Náchod, 2021

Běloveský pevnostní skanzen

Průvodce naučnou stezkou „Po opevnění Běloves“

 NÁCHOD

Běloveský pevnostní skanzen

Běloveský pevnostní skanzen je jedinečný komplex zrekonstruovaných objektů československého opevnění z let 1935–38, které se nachází ve svahu dobrošovského masivu nad městem Náchod.

Historie

První Československá republika se po nástupu Hitlera k moci v sousedním Německu ocitla v nebezpečí. Aby mělo Československo v očekávaném válečném konfliktu se silnějším nepřítelem nějakou šanci, musela armáda zabránit náhlému vpádu přes hranice a do vnitrozemí země. Vojevní odborníci proto po vzoru francouzské Maginotovy linie navrhli výstavbu souvislého stálého opevnění, ale tuto koncepci ještě technicky i konstrukčně vylepšili. Díky tomu bylo československé opevnění považováno za jeden z nejdokonalejších předválečných pevnostních systémů. Opevnění bylo budováno s velkým zápalem, a byť nedokončené, bylo při mobilizaci obsazeno československými vojáky, připravenými bránit vlast před nebezpečím.

30. září 1938 však byla podepsána Mnichovská dohoda, kterou bylo evropskými mocnostmi Československu nařízeno postoupit pohraničí, obývané převážně sudetskými Němci. Československá vláda, zrazená spojenci – Francií a Velkou Británií, byla přinucena v zájmu „záchrany míru v Evropě“ s mnichovským diktátem souhlasit a vzdát se pohraničního území i s pevnostmi ve prospěch Německa. Z tohoto důvodu nebyl pevnostní systém nikdy uveden do chodu.

Překážky pod srubem Březinka (rok 1938)

Pěchotní srub N-S 82 Březinka

Naučná stezka „Po opevnění Běloves“

Naučná stezka tvoří okruh dlouhý přibližně 8 kilometrů, na kterém je umístěno 15 informačních panelů. Ty návštěvníky seznamují s úlohou pevnostní linie v obranné strategii Československa v období před druhou světovou válkou. Rozmístěny jsou podél linie těžkého opevnění, ale i v místech, kde dříve stávaly nyní již zničené objekty lehkého opevnění.

Výchozím bodem naučné stezky je pěchotní srub N-S 84 Voda v Náchodě-Bělovi. Odsud vás dovede k pěchotním srubům N-S 82 Březinka a N-S 81 Lom. Dále budete pokračovat k dělostřelecké tvrzi Dobrošov, po linii lehkého opevnění k pěchotnímu srubu N-S 85 Montace a poté zpět k pěchotnímu srubu N-S 84 Voda.

Mezi sruby Březinka a Lom si můžete prohlédnout ukázkou protitankových a protipěchotních překážek, jejichž úkolem bylo zpomalení postupu nepřítele. Hlavní pásma tohoto systému se táhla mezi jednotlivými objekty opevnění.

Zpřístupněné objekty

N-S 84 Voda

Objekt byl vybudován jako samostatný, oboustranný a kvůli hladině podzemní vody jednopodlažní pěchotní srub těžkého opevnění, postavený ve II. stupni odolnosti. Pro objekt se počítalo s osádkou 35 mužů. Uvnitř objektu je vystavena jedinečná sbírka vybavení československé armády z let 1918 – 1945. Boj za svobodu během první a druhé světové války přibližují diorama s množstvím zbraní a dobových uniforem.

N-S 82 Březinka

Samostatný oboustranný srub byl vybudován v roce 1937, osazen byl dvěma zvony pro kulometry a rozdělen na dvě podlaží. Horní patro bylo bojové a spodní tylové. Celý pěchotní srub byl v devadesátých letech zrekonstruován do podoby z roku 1938 včetně původního technického vybavení. Uvidíte dobovou funkční filtrovnu nebo původní kanón dovezený z Norska. Březinka, která dnes patří k nejlépe zrekonstruovaným objektům bývalého československého opevnění, je spravována dobrovolníky z Klubu vojenské historie Náchod.

N-S 81 Lom

V pěchotním srubu lom si můžete sami projít muzejní expozici věnovanou stavbě a vybavení opevnění. Množství dobových fotografií a trojrozměrných exponátů doplňuje třináctiminutový videoprogram, který vás vtáhne do doby první republiky. Je zde i malé knihkupectví, kde lze kromě publikací, turistických známek a vizitek zakoupit také základní občerstvení.

Dělostřelecká tvrz Dobrošov

Dělostřeleckou tvrz Dobrošov naleznete na okraji stejnojmenné obce. V letech 2019–2021 prochází celkovou rekonstrukcí, po jejímž dokončení bude opět přístupná návštěvníkům. Součástí prohlídkové trasy jsou dva vojenské sruby a část podzemních chodeb. V nových prostorách návštěvnického centra najdete úvodní expozici přibližující historii opevnění, jejíž součástí je i soubor miniatur vojáků. Další část tvoří interaktivní expozice a promítací sál. Naprostou novinkou je využití moderních technologií v podobě dotykového stolu s možností „osahat“ si zbraně československé armády nebo projekce o netopýrech, kteří v pevnosti zimují, prostřednictvím 3D brýlí.

Dělostřelecká tvrz Dobrošov